

LEV TOLSTOY
Savaş ve Barış
CİLT 1

© 2003 İletişim Yayıncılık A.Ş., Dünya Klasikleri / 1. BASIM
2003-2011, İstanbul (7 baskı)

Война и Мир

İletişim Yayınları 898 • İletişim Klasikleri 16
ISBN-13: 978-975-05-1233-9 • ISBN-13: 978-975-05-1232-2 (Tk. No.)
© 2013 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM
1-4. Baskı 2013-2019, İstanbul
5. Baskı 2022, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
YAYINA HAZIRLAYANLAR Bahar Siber, Müge Karahan,
Güneş Akkor, Emrah Serdan
KAPAK Suat Aysu
KAPAKTAKİ RESİM Vasili Vasilyeviç Vereşagin,
“Napolyon Borodino Yakınlarında”, 1897
UYGULAMA Hüsnü Abbas, Hasan Deniz
DÜZELTİ Öykü Elitez

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

LEV TOLSTOY

Savaş ve Barış

CİLT 1

Война и Мир

RUSÇA'DAN ÇEVİREN *Leyla Soykut*

MAKSİM GORKİ'NİN ÖNSÖZÜYLE

LEV NİKOLAYEViÇ TOLSTOY 9 Eylül 1828'de Moskova yakınlarında bulunan Tula'daki Yasnaya Polyana Malikanesi'nde zengin bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. İki yaşında annesini, dokuz yaşında babasını kaybetti ve akrabaları tarafından yetiştirildi. 1844'te Kazan Üniversitesi'ne girdi fakat resmî eğitime duyduğu tepkiyle 1847'de Yasnaya Polyana'ya geri dönerek kendi kendisini yetiştirmeye karar verdi. 1852'de orduya katıldı ve burada boş zamanlarında yazmaya başladı. 1857'ye kadar *Çocukluk*, *İlk Gençlik* ve *Gençlik* adlarında üç ciltlik otobiyografik romanını tamamladı. 1854'te Kırım Savaşı'na katılan Tolstoy, buradaki tecrübelerinden yola çıkarak *Sivastopol*'ü kaleme aldı. 1857'de Fransa, İtalya ve İsviçre'yi kapsayan ilk Avrupa seyahatine çıktı ve eğitim kurumlarıyla ilgili bilgi topladı. Rusya'ya dönüşünde köylü çocuklar için bir okul açtı. 1859'da *Aile Mutluluğu* adlı romanını yazdı. 1860'ta tekrar Avrupa gezisine çıktı ve Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya'da eğitim kurumlarıyla ilgili araştırmasını derinleştirdi. Bu dönemde kendine ait ahlak felsefesi de biçimlenmeye başlamıştı. 1862'de Sofya Andreyevna Behrs'le evlendi. 1863'te yazmaya başladığı ve başyapıtı olarak kabul edilen *Savaş ve Barış*'ı 1869'da tamamladı. Romanın başarısından cesaretle, 1873 ila 1877 arasında ikinci büyük romanı *Anna Karenina*'yı yazdı. 1880'den itibaren devlete ve kiliseye ağır eleştiriler yönelteceği kitaplar yazmaya başladı ve Tolstoyculuk düşüncesinin yapıtaşlarını oluşturdu. 1886'da *İvan İlyiç'in Ölümü*'nü, 1889'da *Kroyçer Sonat*'ı yayımladı. 1895'te *Efendi ile Uşağı*'nı yazdı. Aynı yıl Kilise'ye ağır eleştiriler yönelttiği son büyük romanı *Diriliş*'i yazmaya başladı; 1899'da yayımlanan roman, Rus Ortodoks Kilisesi'nden afaret edilmesine sebep oldu. Son romanı *Hacı Murat*'ı 1896'da yazmaya başladı; 1904'te tamamlayacağı eser, ancak ölümünden sonra yayımlanacaktı. Tolstoy 1900'den sonra zamanının çoğunu din, toplum, ahlak, sanat konularındaki görüşlerini anlatan yazılar yazmaya ayırdı. Bu dönemde, yazar kimliğinin yanı sıra ruhani ve ahlaki bir lider olarak da ün saldı. Hayatı ile fikirleri arasında tutarlılık sağlamak amacıyla, giderek daha sade bir yaşam sürmeye başladı. Önce içkiyi ve tütünü bırakıp köylüler gibi giyinmeye başladı, ardından ölümünden sonra mal varlığını köylülere bırakmaya karar verdi. Mülkiyet konusundaki radikal fikirleri nedeniyle ailesiyle, özellikle de karısıyla arası açıldı. Bu anlaşmazlık, son yıllarını gitgide artan bir psikolojik sıkıntı içinde geçirmesine sebep oldu. 1910 sonbaharında içinde bulunduğu şartlara daha fazla dayanamayarak küçük kızını ve doktorunu yanına alıp evi terk etti ve bir süre sonra, 20 Kasım'da Astapovo'da zatürreden öldü. Cenazesi iki gün sonra, binlerce kişinin katıldığı bir törenle Yasnaya Polyana'da defnedildi.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER	6
KRONOLOJİ	19
ÖNSÖZ	
LEV TOLSTOY / MAKSİM GORKİ	35
BORODİNO SAVAŞI'NI GÖSTEREN HARİTA	62

Savaş ve Barış

<i>Birinci Kısım</i>	65
<i>İkinci Kısım</i>	477

Birinci Kısım

Birinci Bölüm

I

– *Eh bien, mon prince, Gênes et Lucques ne sont plus que des apanages, des kasaba de la famille Bonapart. Non, je vous préviens, que si vous ne me dites pas que nous avons la guerre, si vous vous permettez encore de pallier toutes les infamies, toutes les atrocités de cet Antéchrist (ma parole j’y crois) je ne vous connais plus, vous n’êtes plus mon ami, vous n’êtes plus sadık kölem, comme vous dites. Her neyse, hoş geldiniz! Je vois que je vous fais peur,*¹ şöyle oturun ve anlatın bakalım.

İmparatoriçe Mariya Fiyodorovna’nın yakını ve nedimesi, meşhur Anna Pavlovna Şerer, 1805 yılı Temmuz ayında, evindeki bir davete herkesten önce gelmiş olan rütbe sahibi Prens Vasiliy’i karşılarken işte böyle diyordu. Anna Pavlovna birkaç gündür öksürüyordu. Söylediğine göre gribe yakalanmıştı (Grip o vakitler henüz pek az kişinin kullandığı, yeni bir sözcüktü). O sabah kırmızı elbi-

1 (Fr.) Eh Prens, Cenova ile Lucques artık Bonapart ailesinin birer mülkünden, o aileye ait birer kasabadan başka şey değil. Hayır, eğer savaş halinde olduğumuzu söylemez, bütün bu alçaklıkları, bu imansızım (ki onun öyle olduğuna inanıyorum) canavarlıklarını hoş görürseniz artık sizi tanımıyorum, dostum değilsiniz demektir, her zaman söylediğiniz gibi sadık kölem değilsiniz demektir. Her neyse hoş geldiniz! Görüyorum ki sizi korkuttum.

se giymiş bir uşakla davetlilere gönderilen küçük kartlara hep aynı Fransızca cümleler yazılmıştı:

“*Si vous n’avez rien de mieux à faire, monsieur le comte (ya da mon prince), et si la perspective de passer la soirée chez une pauvre malade ne vous effraye pas trop, je serai charmée de vous voir chez moi entre 7 et 10 heures. Annette Scherer*”¹

İçeriye giren prens bu davete hiç şaşırmamıştı:

– *Dieu, quelle virulente sortie!*² diye karşılık verdi.

Sırtında saraya gittiği zaman giydiği, özel olarak diktirilmiş bir üniforma, ayağında çoraplarla iskarpinler, göğsünde madalyalar, yayvan yüzünde de neşe vardı.

Dedelerimizin yalnız konuşmak için değil, düşünmek için de kullandıkları o güzel Fransızca'yı rahatlıkla konuşuyor, sesini yaşılatıyor, her sözüne ömrünü yüksek sosyete'de, sarayda geçirmiş insanlara özgü, babacan bir ifade veriyordu. Anna Pavlovna'ya yaklaştı, güzel koku sürdüğü saçsız başını tam önünde eğerek eli ni öptü, sonra acele etmeden gidip divana oturdu.

Sesini değiştirmeden, yalnız nezaket göstermiş olmak için, ama aslında kayıtsız, aynı zamanda da hafifçe alay ediyormuş gibi bir tavırla:

– *Avant tout dites-moi comment vous allez, chère amie?*³ dedi. Önce bu konudaki endişelerimi giderin.

Anna Pavlovna:

– Üzüntü içinde olan bir insan hiç iyi olabilir mi? dedi. Zamanımızda duygulu bir insan rahat edebilir mi? Umarım bu geceyi bizimle geçirirsiniz... Kalacaksınız değil mi?

Prens:

– Ya İngiliz elçisinin düzenlediği şenliği ne yapayım? Bugün çarşamba! Orada da görünmem gerekir. Kızım gelip beni buradan alacak, dedi.

– Ben o şenliklerin ertelendiğini sanıyordum. *Je vous avoue que*

1 (Fr.) Sayın kont (ya da prensim), eğer yapacak daha iyi bir şeyiniz yoksa ve geceyi zavallı bir hastanın yanında geçirmek düşüncesi sizi ürkütmüyorsa, saat 7 ila 10 arasında evimde bulunmanızdan büyük mutluluk duyacağım. Annette Scherer.

2 (Fr.) Tanrım, bu ne şiddet!

3 (Fr.) Her şeyden önce söyleyin bana, nasılsınız sevgili dostum?

*toutes ces fêtes et tous ces feux d'artifice commencent à devenir insipides.*¹

– Eğer sizin böyle bir şey istediğinizi bilselerdi şenliği ertelerlerdi.

Prens bunu, tıpkı kurulu bir saat gibi, nezaket gereği söylemişti. Belli ki bu sözlere başkalarının inanmasını beklemiyordu.

– *Ne me tourmentez pas! Eh bien, qu'a-t-on décidé par rapport à la dépêche de Novosiltsov? Vous savez tout.*²

Prens canının sıkıldığını belirten soğuk bir tavırla:

– Bu konuda ne diyebilirim ki? dedi. *Qu'a-t-on décidé? On a décidé que Buonaparte a brûlé ses vaisseaux, et je crois que nous sommes en train de brûler les nôtres.*³

Prens Vasiliy eskiden beri oynadığı bir piyeste rolünü tekrarlayan bir aktör gibi tembel tembel konuşurdu hep. Anna Pavlovna Şerer ise kırkında olmasına rağmen kolay heyecana kapılan, çok hareketli bir kadındı. Heyecanlı olmak sanki sosyal kimliğinin bir parçası haline gelmişti. Bu yüzden, bazen hiç de içinden gelmediği halde, kendisini tanıyanların bunu ondan beklediklerini bildiği için, sadece onları hayal kırıklığına uğratmamak isteğiyle heyecana kapılmış görünüyordu. Dudaklarından eksik olmayan, üstelik, artık geçkin bir kadın olduğunu gösteren ve yüzünün hatlarına hiç de yaraşmayan gülümseyişi, onun tıpkı şımarık çocuklar gibi, bu sevimli kusurunu çok iyi bildiğini ama ondan kurtulmayı istemediğini, istese bile kurtulamayacağını, daha doğrusu onu gidermeyi gerekli bulmadığını belli ediyordu.

Söz politikadan açılmıştı. Konuşmaların ortasında Anna Pavlovna daha da çok heyecanlandı:

– Ah, çok rica ederim, bana Avusturya'dan söz açmayın! dedi. Belki de ben bunlardan hiç anlamıyorum ama, bence Avusturya hiçbir zaman savaş istememiştir! Şimdi de istemiyor! Avusturya bize ihanet ediyor. Avrupa'yı, Rusya kurtarmalıdır! Velinimetimiz

1 (Fr.) İtiraf edeyim ki bütün bu eğlenceler, bu havai fişekler kabak tadı vermeye başladı artık.

2 (Fr.) Üzmeyin beni. Söyleyin bakalım Novosiltsov'un kurye ile gönderdiği mesaj konusunda neye karar verildi? Sizin her şeyden haberiniz vardır.

3 (Fr.) Neye mi karar verildi? Bonapart'ın bütün gemileri yaktuğuna... Öyle sanıyorum ki biz de gemilerimizi yakmak üzereyiz.

kendisinden beklenen ulvi ödevi biliyor, ülküsüne de daima bağlı kalacaktır. Benim tek inandığım şey bu! Bizim iyi kalpli, harikula- de imparatorumuz dünyanın en önemli rolünü üzerine almıştır! O, öyle iyi yürekli, öyle dürüst bir insandır ki Tanrı onu bu işte, hiçbir zaman yalnız bırakmayacak! Böylece imparatorumuz üzerine aldığı ödevi başararak ihtilal denilen canavarı, şimdi o katilin, o haydu- tun kişiliğinde daha da korkunç görünen o ihtilal canavarını, ayak- larının altında ezecek. O masumun kanının hesabını sormak yalnız bize düşüyor. Başka kime güvenebiliriz, sorarım size? O bezirgân ruhlu İngiltere, İmparator Aleksandr'ın yüce ruhunu anlamaz! İs- tese bile kavrayamaz onu. Malta'yı boşaltmaya bile razı olmadılar. Onlar bizim her davranışımızda gizli bir niyet arıyor, mutlaka o ni- yeti görmek istiyorlar. Novosiltzov'a ne dediler? Hiç! Kendisi için hiçbir şey istemeyen, yalnız dünyanın huzurunu dileyen impara- torumuzun fedakârlığını bile anlamadılar! Anlayamazlar da... Bize verdikleri söz neydi? Hiç! Verdikleri sözü bile yerine getirmezler. Zaten Prusya, Bonapart'ın yenilmez olduğunu, bütün Avrupa'nın bile onun karşısında bir şey yapamayacağını açıkladı. Ama ben ge- ne de ne Hardenberg'in ne de Haugwitz'in bir tek sözüne inaniyo- rum. *Cette fameuse neutralité Prussienne, ce n'est qu'un piège...*¹ Ben bir tek Tanrı'ya, bir de sevgili imparatorumuzun ulvi bir ödevi ol- duğuna inanıyorum! Avrupa'yı o kurtaracaktır!

Birden heyecana kapılmış olmasından ötürü, kendi kendisiy- le hafifçe alay ediyormuş gibi gülümseyerek sustu. Prens de gü- lümsedi:

– Öyle sanıyorum ki bizim o sevimli Wintzingerode'mizin yeri- ne oraya sizi göndermiş olsalardı siz Prusya Kralı'nı bir anda bu işe razı ederdiniz. O kadar güzel konuşuyorsunuz ki! Çay rica edebi- lir miyim?

– Şimdi vereceğim. *À propos...*²

Anna Pavlovna sakinleşerek sözüne devam etti:

– Bugün konuklarımızın arasında çok ilginç iki kişi var: *Le vi- compte de Mortemart, il est allié aux Montmorency par les Rohans*³

1 (Fr.) O dillere destan Prusya tarafsızlığı bir tuzaktan başka şey değil...

2 (Fr.) Yeri gelmişken söyleyeyim...

3 (Fr.) Vikont de Mortemart, Rohanlar tarafından Montmorency'lerin hısımlı olur.

Rohanlar Fransa'nın en soylu ailelerinden biridir... Vikont Mortemart da ÷lkemize gelmiş en iyi göçmenlerdendir; gerçekten buraya yerleşmek isteyen bir göçmen... Sonra *l'Abbé Morio*¹ da var. Ne ince bir zekâsı vardır biliyor musunuz? İmparatorun huzuruna bile çıktı. Haberiniz var mıydı?

– Ya öyle mi? dedi Prens. Onlarla tanışmaktan memnuniyet duyacağım.

Sonra, kendisi için hiç de önemli olmayan bir soru o anda aklına gelmiş gibi (oysa o akşam oraya gelmesinin tek nedeni buydu) kayıtsız bir tavırla:

– *L'impératrice-mère*,² Baron Funke'nın Viyana'ya başkâtip olarak atanmasını istiyormuş, doğru mu? diye sordu. *C'est un pauvre sire, ce baron, à ce qu'il paraît*.³

Prens Vasiliy İmparatoriçe Mariya Fiyodorovna kanalıyla baron'a verilmek istenen bu görevi oğlu için düşünüyordu. Anna Pavlovna, imparatoriçenin hoşuna giden ya da onun isteğine uygun olan şeyleri ne kendisi ne de başka biri kestirebilirmiş gibi bir tavırla gözlerini hemen tamamen kapadı. Sonra hüzünlü, donuk bir sesle:

– *Monsieur le baron de Funke a été recommandé à l'impératrice-mère par sa soeur*, dedi.⁴

Anna Pavlovna, imparatoriçenin adımı söylerken yüzünde hüzünle karışık derin bir bağıllık ve içten gelen bir saygı belirmişti. Ona kol kanat germiş o yüce varlıktan söz açtığı zaman hep öyle olurdu. İmparatoriçe hazretlerinin Baron Funke'ya *beaucoup d'estime*⁵ göstermiş olduğunu söyledi; bakışlarında yine o hafif hüzün belirmişti.

Prens kayıtsız bir tavırla sustu. Anna Pavlovna, saraylı kadınlara özgü bir zekâ kıvraklığı ve nezaketle sözü hemen daha hoş bir konuya getirdi. Böylece Prens'i, imparatoriçeye iyi tanıtılmış bir kişi hakkında bu şekilde konuşmak cüretini gösterdiği için iğneledikten sonra teselli etmek istediğini gösteriyordu.

1 (Fr.) Rahip Morio.

2 (Fr.) Ana imparatoriçe.

3 (Fr.) Söylendiğine göre bu baron zavallının biriymiş.

4 (Fr.) Sayın Baron Funke, Ana imparatoriçeye kız kardeşi tarafından takdim edilmiş.

5 (Fr.) Büyük teveccüh.

– *Mais à propos de votre famille,*¹ dedi. Biliyor musunuz ki, kızınız sosyeteye karışmaya başlayalı beri *fait les délices de tout le monde? On la trouve belle comme le jour.*²

Prens teşekkür anlamında saygıyla eğildi. Anna Pavlovna bir dakika kadar sustuktan sonra Prens'e sokuldu; dudaklarında politik konuşmaların artık sona ermiş olduğunu, bundan böyle daha samimi konuşmaların başlayacağını belirten şefkatli bir gülümsemeyle:

– Sık sık düşünürüm ki, diye devam etti, sık sık düşünürüm ki... Dünyada mutlulukların dağıtımı bazen çok haksız oluyor. Kader neden size böyle sevimli iki evlat vermiş sanki? Küçük oğlunuz Anatol'ü saymıyorum, çünkü sevmiyorum onu (Anna Pavlovna bunu söz arasında kaşlarını kaldırarak kesin bir tavırla söylemişti). Kader neden bu kadar üstün yaratılışlı çocuklar nasip etmiş size? Oysa doğrusunu söylemeli, siz onlara herkesten daha az değer veriyorsunuz. Bu bakımdan onlara layık değilsiniz.

Dudaklarında o kendine özgü gülümseme belirmişti.

– *Que voulez-vous?* dedi Prens. *Lafater aurait dit que je n'ai pas la bosse de la paternité.*³

– Bırakın şakayı! Ben sizinle ciddi konuşmak istiyordum. Biliyor musunuz, küçük oğlunuzdan hiç memnun değilim. Laf aramızda (Yüzünde hüznünlü bir ifade belirmişti), ondan, imparatoriçe hazretlerinin yanında da söz açtılar. Size acıyorlar.

Prens karşılık vermedi, ama Anna Pavlovna susuyor, ona anlamlı anlamlı bakıyor, karşılık bekliyordu. Prens Vasiliy yüzünü buruşturdu. Sonra:

– Ben ne yapayım? dedi. Biliyorsunuz ki onları yetiştirmek için bir babanın elinden gelebilecek her şeyi yaptım. Öyleyken ikisi de *des imbéciles*⁴ çıktı. İppolit insanı rahatsız etmeyen bir budaladır hiç olmazsa, Anatol ise rahat vermeyen bir budala. Aralarında ki tek fark bu işte.

1 (Fr.) Söz ailenizden açılmışken.

2 (Fr.) Herkesi büyüleyen bir genç kız oldu. Ay parçası kadar güzel olduğu konuşuyor.

3 (Fr.) Ne yapayım? Lafater olsaydı, bende babalığın işareti olan şişkinliğin bulunmadığını söylerdi.

4 (Fr.) Budala.

Bunları her zamankinden daha yapmacık, daha heyecanlı bir tavırla gülümseyerek söylemişti. Bu arada ağzının iki tarafındaki kırışıklarda, bu yüzden umulmayacak kadar kaba, tatsız bir ifade apaçık belirmişti.

Anna Pavlovna düşünceli bir tavırla gözlerini kaldırdı:

– Sizin gibi adamların ne diye çocukları olur sanki? İnanın baba olmasaydınız sizi hiçbir bakımdan vermezdim.

– *Je suis votre* sadık köleniz, *et à vous seule je puis l'avouer*. Benim çocuklarım, *ce sont les entraves de mon existence*.¹ Bu benim çilem. Ben öyle anlıyorum. *Que voulez-vous?*²

Bunu söyledikten sonra, amansız kadere boyun eğdiğini belirten bir işaretle sustu. Anna Pavlovna düşünceye daldı:

– Bir baltaya sap olmayan oğlunuz Anatol'ü evlendirmeyi hiç düşünmediniz mi? diye sordu. Derler ki evlenmemiş geçkin kızlarda *la manie des mariages*³ olurmuş... Ben, henüz kendimde öyle bir şeye karşı eğilim duymuyorum ama bir genç kız tanıyorum. Babası ile yaşadığı için çok mutsuz... *une parente à nous, une princesse*...⁴ Bolkonskaya...

Prens Vasiliy karşılık vermedi. Ama yüksek sosyete de bulunan kişilere özgü bir alışkanlıkla durumu hemen kavrayarak, bu sözleri zihnine iyice yerleştirdi. Bir baş işareti ile de bunun üstünde durduğunu gösterdi.

Sonra:

– Hayır, dedi. Bu Anatol'ün bana yılda kırk bin rubleye mal olduğunu biliyor musunuz? Bunu, düşüncelerinin hüznün verici bir yön almasına engel olamıyormuş gibi söylemişti. Bir süre sustu.

– Bu böyle devam ederse beş yıl sonra ne olacak? *Voilà l'avantage d'être père*.⁵ Sizin bu prenses zengin mi bari?

– Babası çok zengin ama cimridir. Köyde oturur. Bilirsiniz, daha ölen imparator zamanında emekliye ayrılan ve “Prusya Kralı” adıyla

1 (Fr.) Ben sizin sadık kölenizim ve yalnız size itiraf edebilirim. Çocuklarım hayatta bana hep ayakbağı olmuştur.

2 (Fr.) Ne yaparsınız?

3 (Fr.) Evlilik manyağı.

4 (Fr.) Bizim akrabamızdır, bir prenses...

5 (Fr.) İşte baba olmanın avantajı.

la anılan ünlü Prens Bolkonski odur. Çok zeki bir adamdır. Yalnız bazı garip huyları vardır. Kolay idare edilen insanlardan değildir. *La pauvre petite est malheureuse comme les pierres.*¹ Kızın erkek kardeşi geçenlerde, Liza Meynen'le evlendi. Kendisi Kutuzov'un yaveridir. Bu gece buraya gelecek.

Prens birden Anna Pavlovna'nın elini tuttu ve nedense onu aşağı doğru bükte:

– *Écoutez, chère Annette,*² dedi. *Arrangez-moi cette affaire et je suis votre sadık kulunuz à tout jamais*³ (köydeki kâhyam bana rapor yazdığı zaman hep öyle imza atar; “sadık kulunuz” der). Bu genç kız hem iyi bir aileden hem de zengin. Tam benim istediğim gibi.

Sonra kendisine özgü, başkalarını umursamayan, serbest, zarif bir hareketle nedimenin elini kaldırıp öptü, oturduğu yerde sırtını koltuğa rahatça dayayarak öptüğü eli havada salladı. Başını da yana doğru çevirmişti.

Anna Pavlovna yapacaklarını tasarlamaya çalışarak:

– *Attendez,*⁴ dedi. Bu akşamdan tezi yok Liza ile görüşürüm (*La femme du jeune Bolkonsky*).⁵ Belki de her şey yoluna girer. *Ce sera dans votre famille que je ferai mon apprentissage de vieille fille.*⁶

II

Anna Pavlovna'nın salonu yavaş yavaş dolmaya başlamıştı. Petersburg'un yüksek sosyetesini orada toplanıyordu; bunlar hem yaşları hem karakterleri bakımından birbirlerine hiç benzemeyen insanlardı, ama hepsinin yaşadıkları çevre aynı idi. Prens Vasiliy'in kızı güzel Elen gelmişti. Babasını alacak, onunla beraber, elçinin düzenlediği şenliğe gidecekti. Sırtında bir balo giysisi, göğsünde bir şifre⁷ vardı.

1 (Fr.) Zavallı genç kız son derece mutsuz.

2 (Fr.) Beni dinleyin sevgili Anet.

3 (Fr.) Bu işi ayarlayın, ömrümün sonuna kadar sadık kulunuz kalırım.

4 (Fr.) Bekleyin.

5 (Fr.) Genç Bolkonski'nin karısı.

6 (Fr.) Evde kalmış bir kız olarak çöpçatanlığa sizin ailenizden başlayacağım.

7 Üstünde saray arması bulunan bir iğne.